

ІННОВАЦІЙНУ НЕКОНКУРЕНТОСПРОМОЖНІСТЬ ФОРМУЮТЬ: НЕКОМПЕТЕНТНІСТЬ, НЕВИЗНАЧЕНІСТЬ, НЕВМОТИВОВАНІСТЬ

1. **Україна в міжнародних рейтингах.** Журнал "Forbes" (06.07.2011) назвав найгірші економіки світу. Україна зайняла четверте місце між Гвінеєю та Ямайкою. Підкреслюється, що Україна, багата мінеральними ресурсами і родючою землею, могла б бути лідером за економічними показниками в Європі. Проте на ділі ВВП на душу населення в Україні не досягає навіть показників Сербії і Болгарії. Річна інфляція в Україні складає близько 10%. ВВП країни в 2009 році скоротився на 15,1%. Україна не розвивається через корупцію, погане державне управління і слабку судову систему, яка не забезпечує виконання законів. "Forbes" сформував рейтинг на основі статистики за ростом ВВП і інфляції за три роки (включаючи прогнози МВФ на 2012 рік), за ВВП на душу населення і за торговим балансом країн.

2. **Економічний потенціал держави.** Ми вирішили провести деякі розрахунки, зіставивши в ретроспективі і перспективі ВВП (ПКС) СРСР, Росії і колишніх союзних республік з США. Отже, в 1990 році економічний потенціал СРСР склав 35,0% США. Потенціал Росії по відношенню до США в 2010 році склав 15,1%. Сумарний економічний потенціал колишніх радянських республік склав за цей же період 22,5%, тобто він скоротився на третину. За прогнозами експертів, в 2050 році ВВП (ПКС) Росії складе 16,7% потенціалу США. Економіка США, за прогнозами експертів, поступиться першістю у світовому рейтингу Китаю та Індії. Ось ціна дроблення цілісного потенціалу (морального, інтелектуального, військового, ресурсного, промислового, фінансового, наукового, збутового, спортивного і т.д.). Маючи унікальний «стартовий капітал», Україна, точніше, її керівництво, суспільство у цілому скористалися ним не належним чином.

3. **Некомпетентність.** «Доперебудовна» кадрова політика давала можливість здійснювати підбір, розстановку і просування кадрів по вертикалі та горизонталі за здібностями, за моральними якостями, за результатами діяльності. Нині вимоги дещо інші: за політичними мотивами, за красномовство, за кумівство, врешті-решт, «за гроші». Якщо вести мову про виробництво, яке є однією з ключових складових економіки держави (насамперед, розвинутої), то його конкурентоспроможність визначають, насамперед, все ті ж кадри: дослідники, конструктори, технологи, механіки, енергетики, електрики, метрологи, інші спеціалісти, а також робітники різних професій. Із-за неповаги до праці, до робітничої професії, до кваліфікації інженера, про який інноваційний потенціал в Україні можна вести мову?

4. **Невизначеність.** Аналізуючи передвиборчі програми претендентів у президенти, а також численні звернення, укази, директиви, розпорядження, наміри, прийняті на найвищому рівні в державі, не важко дійти висновку, що до сьогодні виваженого довгострокового плану (стратегії) підвищення конкурентних позицій України у світовому співтоваристві так і не сформовано. Доказовим може слугувати такий аргумент: за 20 років незалежності тривалість життя українця скоротився з 71 до 69 років. Середня очікувана тривалість життя в Україні є нижчою, ніж була 45 років тому.

5. **Невмотивованість.** Ми є свідками не лише чергової світової фінансово-економічної кризи, а й кризових явищ, які торкнулися багатьох інших сфер цивілізаційного розвитку. Свідченням цьому є погроми в Лондоні й інших містах Англії, трагічні події в Єгипті, Лівії, Сирії, Іраку, Афганістані, Сомалі, інших куточках планети. Всі ці події є результатом посилення економічної нерівності населення. Несправедливе розмежування населення за рівнем якості життя руйнує основи демократизації суспільства, повагу до влади, до закону. Критичною межею нерівності вважається співвідношення доходів 20% найбагатших громадян до 20% найбідніших прошарків населення як 10:1. У Португалії цей показник – 7,3 до 1, в Японії – 4 до 1, США – 9 до 1, у Мексиці – 14 до 1, Бразилії – 24 до 1, Гондурасі – 38 до 1. В Україні на одну заможну людину припадає від 15 до 40 бідних. За таких умов вести мову про інноваційний шлях економічного розвитку держави досить проблематично.

6. **Мораль у суспільстві.** Міністерством юстиції України зареєстровано (25.05.2011р.) не 1 (як в КНР), не 2 основні (як у США чи Англії), а 189 політичних партій. До багатьох з них причетні не бідні люди, а, зрозуміло, олігархи. А математика в олігархів, на думку М. Гончара, наступна: дешева сировина та енергоресурси на вході у виробничий ланцюжок + низька оплата праці + штучно-показова збитковість підприємств + офшор + корупція – витрати на енергоефективність = максимальний прибуток собі + мінімум податків державі + хабарі чиновникам і депутатам + дешеве пиво з ТБ-шоу, серіалами, футболом та ін. видовищами для «маленьких українців».

7. **Що робити?** На нашу думку, особливих теоретичних проблем у формуванні інноваційної політики в державі немає. В Україні достатньо науковців і практиків, щоб сформулювати виважену «стратегію конкурентних переваг». Але Стратегія без Стратега не може привести до успіху. Процес розробки і реалізації інноваційної стратегії розвитку потрібно організувати, координувати, мотивувати, аналізувати, контролювати, тобто цим процесом потрібно по-справжньому керувати. Як висловився один із відомих державних лідерів: «Везет тем, хто везет! Роботать надо!».